

Jaarplan 2026

SYNAGOGE
GRONINGEN

Stichting Folklingestraat Synagoge
Postbus 4187
9701 ED Groningen

Bezoekadres: Folklingestraat 60 | 9711 JZ Groningen

Voorwoord

Op 23 maart 1906 werd in de Folkingestraat een nieuwe synagoge in gebruik genomen. Gebouwd om te blijven. De sporen van het verleden zijn in Synagoge Groningen zichtbaar en voelbaar. Al vijftig jaar zet Stichting Folkingestraat Synagoge zich in om het verhaal van het Jodendom in en van Groningen te vertellen vanuit het monumentale gebedshuis in het hart van Groningen. In de Joodse traditie wens je elkaar bij een verjaardag 'Ad meah ve-esrim shana', ofwel 'tot 120 jaar'. Met deze traditie in gedachtengaan w e in 2026 onder andere aandacht schenken aan de ontwerpers van onze jubilerende synagoge.

Synagoge Groningen staat open voor iedereen. We delen vanuit het monumentale pand het verhaal van vijf eeuwen Joodse geschiedenis in stad en provincie Groningen. Als levend Joods museum en cultuurpodium. We delen verhalen uit een subcultuur die tot de Tweede Wereldoorlog een vast onderdeel van de Groningse samenleving was. Het trauma van de Shoah is ook in Synagoge Groningen nooit ver weg.

Oog hebben voor ieders persoonlijke pijn is vandaag de dag alles behalve vanzelfsprekend. Het aanhoudende extreme geweld in het Midden-Oosten en in het bijzonder de Palestijnse gebieden, trekt ook in Nederland diepe sporen. Joodse cultuurinstellingen stuiten op vooroordelen, afwijzing en helaas ook haat. Ook wij ondervinden dit, bijvoorbeeld op onze online accounts, maar ook in de vorm van annulering van bezoek. Wij geloven dat wij een unieke bijdrage kunnen leveren aan een mooier Groningen en een meer open samenleving waarin inclusiviteit en diversiteit een vast gegeven zijn. Zo ver is het nu nog niet. Er ligt veel werk voor ons in het verschieft. In onze exposities, evenementen, maar bovenal in onze educatieprogramma's dagen we al onze bezoekers uit om zich te verplaatsen in de ander, toen en nu. Wederzijds begrip vormt de basis voor meer empathie en verdraagzaamheid.

Synagoge Groningen is in de afgelopen jaren een vaste waarde gebleken in het Groninger culturaanbod. Om dit te bestendigen en te waarborgen willen we in de huidige beleidsperiode opgenomen worden in het Nederlandse Museumregister. Als geregistreerd museum waarborgen we een hoge en eerlijke kwaliteitsnorm. We verhogen de kwaliteit van ons aanbod voor de kunst- en cultuurliefhebber in Groningen en bovendien vergroten we onze status als werkgever, opdrachtgever en samenwerkingspartner conform de Ethische Code voor Musea. Waar in de voorgaande jaren stappen zijn gezet op het gebied van personeels- en collectiebeleid, zal dit werk in 2026 voortgezet worden met een focus op de professionalisering van ons educatiebeleid. In dit Jaarplan leest u welke activiteiten we in 2026 gaan ontplooiën en waarom we dat doen.

Inhoud

1 Beleidspeerpunten 2025-2028	3
1.1 Ontmoetingscentrum van de Joodse cultuur en geschiedenis.....	3
1.2 Huis voor burgerschapseducatie	4
1.3 Podium voor bruisend Groningen.....	5
1.4 Expertisecentrum voor de collectie Joods Groningen	6
2 Activiteitenplan 2026: Ontwikkeling en verspreiding van het verhaal van het Joodse leven tot op de dag van vandaag	7
2.1 Educatieprogramma's (Huis voor burgerschapseducatie)	7
2.2 Concerten, cursussen, lezingen en themaprogramma's (Podium voor bruisend Groningen)	9
2.3 Exposities in 2026 (Ontmoetingscentrum en expertisecentrum).....	12
3 Marketing en communicatie	15
4 Organisatie	16
Tot slot	17

Bijgevoegd: 1. *Activiteitenbegroting & Toelichting 2026*
 2. *Oplegger Subsidieaanvraag PVE*

Foto's in dit Jaarplan tenzij anders vermeld uit eigen collectie.

p. 3: Marleen Annema

p. 6 (rechts): Roelof Bos

p. 12: P.B. Kramer. Collectie Groninger Archieven (1785.5185).

p. 14: Hans Wijninga

Voorzijde: Presentatieavond van leerlingen van het CSG Wessel Gansfort.

1 Beleidspeerpunten 2025-2028

Het beleid van Synagoge Groningen is gericht op verbinden en het betrekken van zoveel mogelijk doelgroepen bij ons verhaal en ons culturele aanbod. Educatie en voorlichting spelen een hoofdrol, dat maakt dat in ons activiteitenprogramma veel aandacht uit gaat naar het beleidspeerpunt als Huis van Burgerschapseducatie. Synagoge Groningen zet breed in en beperkt zich daarmee niet tot één doelgroep. Dit doen we door samenwerkingsverbanden aan te gaan met veel verschillende educatie-, kunst-, en erfgoedinstellingen. Met dit beleid levert Synagoge Groningen een bijdrage aan de doelstellingen zoals die verwoord zijn in de cultuurnota 2025-2028 van de Provincie Groningen en de Gemeente Groningen. In het volgende hoofdstuk beschrijven we hoe het beleid vorm krijgt in het activiteitenprogramma 2026 en wat de verwachte impact van dit programma is.

1.1 Ontmoetingscentrum van de Joodse cultuur en geschiedenis

In 2026 bestaat de huidige synagoge 120 jaar. Met een onderbreking van ruim 30 jaar, is het nog steeds 'de sjoel' van de Joodse Gemeente Groningen. Sinds 1981 draagt de Stichting Folkingestraat Synagoge zorg voor de culturele activiteiten. Vanaf 2009 draagt de Stichting Oude Groninger Kerken (SOGK) zorg voor het bouwkundige beheer van het synagogecomplex. Deze voor Nederland unieke werkwijze heeft er toe geleid dat Synagoge Groningen dé plek in Noord-Nederland is waar u gedurende het hele jaar kennis maakt met de Joodse cultuur en de lokale Joodse geschiedenis. Vanwege het 120e jubileum van Synagoge Groningen hebben we een jubileumprogramma ontwikkeld dat uitvoering geeft aan dit beleidspeerpunt. Voor dit programma worden aanvullende financiële middelen geworven.

Aansluitend op het beleid van Gemeente en Provincie Groningen willen wij ons verhaal bereikbaar en toegankelijk maken voor iedereen. Juist vanwege onze maatschappelijke boodschap (zie 1.2 Huis van Burgerschapseducatie), willen we geen fysieke, financiële of morele drempels voor bezoekers opwerpen. Met name dat laatste aspect – morele drempels - is in de afgelopen jaren meer merkbaar geworden, omdat er mensen zijn die Joden of een gebouw zoals Synagoge Groningen, vereenzelvigen met het beleid van de Israëliëse regering. Tegen dat vooroordeel blijven wij ageren, het beste door op locatie met elkaar in contact te komen: Synagoge Groningen als ontmoetingscentrum. Kunst en cultuur horen voor iedereen bereikbaar te zijn. Om bezoek te stimuleren is Synagoge Groningen op verschillende momenten vrij van entree te bezoeken, bijvoorbeeld tijdens het herdenkingsprogramma Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet en op Open Monumentendag.

- *Een kijkje bij het rituele bad, het mikwe.*

1.2 Huis voor burgerschapseducatie

Meer dan ooit geven we prioriteit aan onze educatieve taakstelling. Het aanhoudende geweld in het Midden Oosten trekt diepe sporen in onze samenleving en het draagt bij aan de verdere polarisatie van de maatschappij. We bemerken dat in de afgelopen jaren de vooroordelen ten aanzien van Joden in Nederland zijn toegenomen. Dat uit zich in schadelijke misvattingen/uitspraken tot en met regelrechte haat en geweldpleging. Wij geloven dat we door Synagoge Groningen open te stellen, door kennis op locatie te delen, door een open houding aan te nemen, wij voor wederzijds begrip en bezinning kunnen zorgen. Dat maakt ons in Noord-Nederland uniek: je bezoekt hier een Joods gebedshuis dat én gebruikt wordt, én daarnaast het hele jaar open staat als onderwijscentrum. Je krijgt letterlijk en figuurlijk “een kijkje in de keuken”.

Aan het begin van de beleidsperiode 2025-2028 hebben we geconstateerd dat de operationele druk op onze organisatie moest worden verlicht en geprofessionaliseerd. Dat heeft geresulteerd in de aanstelling van een Coördinator Publiek & Educatie. Deze operationeel medewerker stelt ons in staat de bestaande contacten met onderwijsinstellingen (de herhaalbezoeken) te onderhouden en te bestendigen. Met ca. 2500 tot 3100 deelnemers in de afgelopen jaren aan onze educatieve programma's bezoekt minder dan 10% van de huidige scholieren/studenten in de provincie Groningen de Synagoge. Het is onze grote wens dat iedere jongere in onze provincie ten minste één keer in diens schooltijd een bezoek brengt aan de synagoge. In de op 17 juli 2024 unaniem aangenomen motie 'Versterk kennis Joodse geschiedenis onder Groningse jongeren' onderschrijft de Groninger gemeenteraad de noodzaak van gedegen kennisoverdracht. We beseffen dat dit een gerichte aanpak vraagt. Immers, niet iedere doelgroep kun je op eenzelfde manier ontvangen. Dat vraagt om educatiebeleid. Onze huidige financiële situatie laat niet toe dat we conform ons Personeelsplan een beleidsmedewerker educatie aanstellen. Daarom gaan we in 2026 in samenspraak met de Coöperatie Sterke Musea vorm geven aan ons Educatiebeleid. Dit vormt tevens een vereiste om erkend te worden als lid van de Museumvereniging.

Een doelgroep waar we ons in 2026 in het bijzonder op zullen focussen zijn de MBO-ers. Deze doelgroep willen we beter bedienen. In gesprekken met de cultuur- en burgerschap coördinatoren van drie MBO's in de gemeente Groningen werd de wens uitgesproken tot de ontwikkeling van een verbindend programma tussen kerk, moskee en synagoge. We verwachten dat wij – op voorwaarde van honorering van de reeds aangevraagde subsidie bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap – in 2026 een begin kunnen maken met de ontwikkeling van dit programma.

In het Activiteitenplan (zie 2.1) leest u welke programma's we in 2026 aanbieden naast onze reguliere educatieve aanbod.

Tijdens de Synagoge Showcase vormt Synagoge Groningen een verrassend podium gedurende Eurosonic/Noorderslag.

1.3 Podium voor bruisend Groningen

Muziek, theater, workshops of een jubileumviering. Het kan in Synagoge Groningen! Om zoveel mogelijk mensen in contact te brengen met ons verhaal, fungeert onze zaalruimte met grote regelmaat als cultuurpodium. Dit beleidspeerpunt voeren we op verschillende manieren uit. Er zijn activiteiten die wij zelf programmeren; in dat geval is er een directe link te leggen met onze missie. Uitgangspunt in onze programmering ten aanzien van de uitvoerende/maker is fair pay. Er zijn ook activiteiten die wij in samenwerking met andere organisaties of particulieren programmeren; denk bijvoorbeeld aan een bijeenkomst vanwege de plaatsing van stolpersteine of een koor dat onze zaalruimte huurt. Veel musici zijn enthousiast over de akoestiek van de synagoge; daarom worden er op jaarbasis ca. 15 concerten en voorstellingen georganiseerd die niet per se aansluiten – maar geenszins botsen – met onze missie en visie. Dit maakt de Groningse synagoge uniek voor Nederland: een ‘echte’ synagoge die gebruikt wordt door de Joodse Gemeente Groningen en onder hetzelfde dak een cultureel podium, museum, educatief- en ontmoetingscentrum.

1.4 Expertisecentrum voor de collectie Joods Groningen

Erfgoed is belangrijk bij de vorming en beleving van onze identiteit. Onze collectie toont dat Joden onderdeel waren én zijn van de Groningse samenleving. Met onze collectie, zowel materieel als immaterieel, versterken we de identiteit van Synagoge Groningen als de locatie/organisatie bij uitstek waar je als bezoeker kennis maakt met de Joods-Groningse cultuur. Naar verwachting wordt het proces van inventarisatie, registratie en beschrijving van onze museale collectie in 2025 afgerond, dit op voorwaarde dat de Collectie-Groningen eind 2025 online toegankelijk wordt gemaakt. Daarna verplaatst de focus zich naar het normeren van het behoud en beheer van de permanente presentatie en de collectie conform de eisen van de Museumvereniging. In onze expositieplanning (zie 2.3) speelt onze collectie een belangrijke rol. We zetten onze eigen objecten in bij wisselexposities, omdat deze kenmerkend zijn voor de Joods-Groningse identiteit. We tonen hoe we als Groningers een divers en kleurrijk gezelschap vormen en geven daarmee uitvoering aan de beleidsstrategie *Thuis in Groningen* van de Provincie Groningen.

In september 2021 werd onze museaal heringerichte synagoge geopend. In 2026 lopen een aantal belangrijke bruiklenen af, waaronder een grote deelcollectie. Onze conservator zal in samenspraak met de bruikleengevers – zowel particulieren als collectie beherende instellingen – de overeenkomsten herzien en zo mogelijk verlengen.

Jaarlijks ontvangen we ca. 25 informatieverzoeken omtrent onze collectie en het immateriële erfgoed. Daar komen nog de informatieverzoeken van scholieren/studenten bij. Ook deze nemen wij graag in behandeling, juist vanwege onze functie als Huis van Burgerschapseducatie.

Het delen van kennis doen we in de regel vanuit de synagoge, maar bij gelegenheid gebeurt dat ook buiten de Folkingestraat. De in 2025 succesvol gelanceerde rondleidingen op de Joodse begraafplaatsen gaan we in 2026 herhalen en uitbreiden. In samenwerking met lokale partners zoals Stichting Oud Winschoten en Museum Het Joodse Schooltje willen we eenzelfde concept ook in Winschoten en Leek mee-organiseren.

Synagoge Groningen vormt een expertisecentrum met materieel erfgoed in de vorm van onze collectiestukken (rechts) en immaterieel erfgoed in de vorm van kennis over gebruiken en tradities zoals Chanoeka (links).

2 Activiteitenplan 2026: Ontwikkeling en verspreiding van het verhaal van het Joodse leven tot op de dag van vandaag

2.1 Educatieprogramma's (Huis voor burgerschapseducatie)

Educatie is hét speerpunt in Synagoge Groningen. Voorlichting geven over het jodendom is van fundamenteel belang in de strijd tegen vreemdelingenhaat, racisme en meer specifiek antisemitisme. Onderwijsinstellingen van primair onderwijs tot en met academisch onderwijs kunnen bij ons een programma volgen.

Naast ons reguliere educatie-aanbod biedt Synagoge Groningen ook themaprogramma's aan.

- Vanaf augustus 2025 ligt een subsidieaanvraag bij het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap ten behoeve van de ontwikkeling van een educatieprogramma voor het MBO, waarbij we een programma aanbieden dat kerk, moskee en synagoge in Groningen met elkaar verbindt. Het conceptplan is ontwikkeld op initiatief van Synagoge Groningen, in samenspraak met docenten burgerschap van het Noorderpoort College.
- In het studiejaar 2025/2026 maakt Synagoge Groningen voor het eerst deel uit van het educatieve aanbod in het kader van de regeling 'Culturele Mobiliteit' van de Provincie Groningen. In dit eerste seizoen hebben acht scholen zich aangemeld voor een bezoek aan Synagoge Groningen, waarbij het vervoer gefinancierd wordt vanuit deze regeling. Voor Synagoge Groningen is deelname aan deze regeling een belangrijke stap, aangezien vervoer voor veel scholen buiten de stad Groningen een drempel vormt om tot een bezoek over te gaan.
- Het 'Stolpersteine-project' van het CSG Wessel Gansfort wordt in 2026 opnieuw in Synagoge Groningen gepresenteerd. Derdejaars leerlingen (vmbo, havo, vwo) doen onderzoek naar de Joodse inwoners van de Schilderswijk. Ze presenteren hun bevindingen voor klasgenoten, familie en vrienden in Synagoge Groningen.
- We doen samen met andere Groningse kunst-, cultuur-, en erfgoedinstellingen mee aan het dagprogramma Stap op de rode loper, georganiseerd door Stichting Kunst & Samenleving. Tijdens dit programma maken jongeren (15/16 jaar) kennis met een schrijver op een bijzondere locatie. Het doel is om kunst en cultuur en in het bijzonder lezen meer aantrekkelijk te maken voor de doelgroep. Zo leveren wij een bijdrage aan de geletterdheid van onze bevolking.

- In het kader van 80 Jaar Vrijheid is het programma *Vervolging en Vrijheid* in een nieuw jasje gestoken. Dit programma wordt – op voorwaarde van cofinanciering – in 2026 opnieuw aangeboden aan leerlingen in de bovenbouw van het primair onderwijs in stad en provincie Groningen. We ontwikkelen dit programma in samenwerking met Groninger Archieven, OVCG, GRID-Grafisch Museum en het Nationaal Busmuseum; Synagoge Groningen is penvoerder. Bij dit programma is het ROC Menso Alting betrokken, evenals een drietal theatermakers. Voor dit programma worden aanvullende fondsen geworven. Leerlingen van groep 7/8 leren in een ochtendprogramma in de stad Groningen op verschillende locaties over het lokale oorlogsverleden. Met name de theaterwandeling spreekt bij veel leerlingen tot de verbeelding. Vervolgens wordt op school een creatieve workshop verzorgd door het GRID, waarbij de leerlingen in gesprek gaan over de onderwerpen vervolging en (on)vrijheid.

Impressies van het educatieprogramma 'Vervolging en Vrijheid'.

Bereik

Door onze investeringen op het gebied van educatie zijn we operationeel versterkt, waardoor we ons reguliere programma en de voorgenoemde themaprogramma's kunnen uitvoeren. Sommige scholen bezochten ons in 2025 speciaal vanwege 80 Jaar Vrijheid. We verwachten dat een aantal van deze scholen die ons toen voor het eerst bezochten, de excursie in 2026 zullen herhalen. In het voorgaande schooljaar zagen we helaas een afname (zie Jaarverslag 2024). Daarom menen wij dat we in 2026 rekening moeten houden met een bescheiden stijging van 5% ten opzichte van 2025. Dit betekent dat wij in 2026 rekenen op 3150 deelnemers aan onze educatieve programma's.

2.2 Concerten, cursussen, lezingen en themaprogramma's (Podium voor bruisend Groningen)

Binnen onze programmering willen we zoveel mogelijk invulling geven aan onze doelstelling: het joodse verhaal van én in Groningen delen. Daarnaast sluiten we aan bij (inter)nationale evenementen en lokale festivals, zodat we een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de culturele infrastructuur van Groningen. Een greep uit onze activiteitenplanning 2026:

- Eurosonic/Noorderslag 2026
'The Synagogue Showcase' is inmiddels een begrip tijdens het meerdaagse muziekfestival Eurosonic/Noorderslag. Onze 'huisband' Vikings in Tibet zorgt tijdens het festival in januari voor een avondvullend programma, samen met een drietal andere acts. De hele avond vullen zij Synagoge Groningen met folk- en indierock. De optredens kunnen kosteloos bezocht worden.
- Holocaustherdenking
Jaarlijks wordt de bevrijding van het vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau herdacht tijdens de Holocaustherdenking.
- Meertmoand Streektoalmoand
In maart is er speciale aandacht voor de streektaal. Erfgoed in Groningen coördineert de activiteiten die in dit kader in onze provincie worden georganiseerd. Synagoge Groningen sluit aan met Groningstalige rondleidingen, met daarin speciale aandacht voor het Groningse Jiddisch.
- Flora Sassoon: A Jewish-Indian businesswoman in the late 19th century
In het kader van Internationale Vrouwendag zal dr. Sasha Goldstein-Sabah een lezing verzorgen over Flora Sassoon (1859-1936). Sassoon wordt wel eens de eerste vrouwelijke leider van een multinational bedrijf genoemd. Goldstein werkt aan een biografie over Sassoon. Zij zal deze zal lezing in het Engels verzorgen.

- Centennial programma Midden Oosten Studies
Honderd jaar geleden kreeg de Rijksuniversiteit Groningen een instituut voor Semitische Talen, waaronder Hebreeuws. Dit instituut is inmiddels omgevormd tot de sectie Midden Oosten Studies (Faculteit der Letteren). Op verschillende momenten worden in 2026 activiteiten geprogrammeerd in Synagoge Groningen, waaronder een lezing (met proeverij elders) over 'Jewish food' en mogelijk een pop-up expositie.
- Kennismaken met het Modern Hebreeuws
In het najaar bieden we voor maximaal 12 deelnemers een beginnerscursus Hebreeuws aan. Deze zevendelige cursus vereist geen voorkennis. Het is een laagdrempelige kennismaking met een eeuwenoude taal, die in een modern jasje nog steeds gebruikt wordt.
- Open Joodse Huizen / Huizen van Verzet
In samenwerking met het Joods Cultureel Kwartier (JCK; landelijk projectleider) en Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen verzorgen we het herdenkingsprogramma Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet. Synagoge Groningen is daarbij de lokale (lees: provinciale) lead-partner en begeleidt het contact tussen lokale organisatoren in onze provincie. In de gemeenten Eemshoek, Groningen, Het Hogeland en Oldambt worden programma's georganiseerd. Al deze locaties zijn verbonden aan een levensverhaal van een joodse Groninger of aan iemand die in verzet kwam tegen het naziregime.
- Groninger Museumnacht
Misschien wel de gezelligste nacht van het hele jaar: de Groninger Museumnacht. Samen met zes andere musea opent Synagoge Groningen deze nacht de deuren voor een feestelijk programma vol kunst en cultuur.
- De Europese Dag van het Joodse Cultureel Erfgoed / Open Monumentendag
Al vele jaren koppelt Synagoge Groningen deze beide evenementen en dat doen we in samenwerking met onze joodse erfgoedpartners in de regio. Tijdens deze dag stellen we de synagoge kosteloos open en bieden we een speciale bezoekersactiviteit aan.
- Oktober Kindermaand
In oktober sluiten we aan bij het initiatief Kindermaand, waarbij kinderen worden uitgenodigd musea te bezoeken. Nu hebben kinderen tot en met 12 jaar altijd gratis toegang tot de synagoge, dus daarom bieden we een bijzondere workshop aan voor kind én ouder, waarbij ze kennismaken met een aspect van de Joodse cultuur en het verhaal van Synagoge Groningen.
- Allerzielen 2026
Allerzielen in de synagoge? Ja, want verlies, rouw en gemis kennen we allemaal. Het Nederlands Bach Consort (NBC) biedt een concert aan dat ten gehore wordt gebracht op verschillende locaties in Nederland, waaronder in Synagoge Groningen.

Synagoge Groningen vormt een podium voor talloze culturele activiteiten. In onze eigen programmering zoeken we aansluiting bij onze hoofddoelstelling, zodat er in het aanbod op enigerlei wijze een verbinding is met de Joodse cultuur. Op dit gebied blijft Synagoge Groningen uniek voor Noord-Nederland. Door de variatie in de programmering, bieden we voor een breed publiek een aansprekend programma aan, dat uitnodigt tot participatie, reflectie en dialoog.

Daarnaast zijn we de partner of de facilitator voor tal van activiteiten. We werken mee aan het Aurora-Festival, concert(en) in het kader van Noorderzon, maar we faciliteren in oktober ook de dansworkshops van Stichting Tango Argentino Groningen. Door middel van deze verrassende samenwerkingsverbanden zetten we Synagoge Groningen doelbewust in als cultuurpodium voor verrassende kunstvormen.

Bereik

Synagoge Groningen heeft als podium voor een lezing of concert een maximum capaciteit van 170 bezoekers. Als doorstroom-locatie – bijvoorbeeld tijdens de Groninger Museumnacht – kunnen meer bezoekers bij ons terecht, waardoor we gedurende één middag vele honderden bezoekers kunnen ontvangen. Vanwege een gewijzigd parcours in 2025 maakte Synagoge Groningen geen deel uit van de wandelevents *Culture Trail* en de *Urban Trail*. Naar verwachting keert dit evenement terug en dat is in één dag al goed voor 3.000 bezoekers. Ook dit is een manier waarop we mensen een kijkje bieden in de synagoge; niet zelden gevolgd door een museumbezoek. Bezoekers aan deze en andere activiteiten in Synagoge Groningen benoemen we als zijnde ‘bezoekers van activiteiten’ in Synagoge Groningen. Op basis van de in de afgelopen drie jaar gerealiseerde bezoekcijfers, verwachten we 15.000 deelnemers/bezoekers bij concerten, cursussen, lezingen en themaprogramma’s in Synagoge Groningen.

2.3 Exposities in 2026 (Ontmoetingscentrum en expertisecentrum)

Voor de wisselexposities geldt dat er aanvullende fondsen worden geworven om de tentoonstelling en de randprogramma's te realiseren. In ons expositiebeleid zorgen we voor variatie, door af te wisselen in kunstvormen zoals fotografie, schilderkunst, museale collecties of een combinatie daarvan. We starten 2026 met een expositie waarin architectuur en cultuurhistorie een centrale rol innemen. In de zomer presenteren we een multidisciplinaire groepsexpositie rondom een gedeeld thema. De derde expositie die doorloopt in 2027 heeft een cultuurhistorische benadering en is gericht op fotografie en onze museale collectie.

- Sjoelbouwers! 120 jaar Synagoge Groningen (januari 2026 – mei 2026)
De tentoonstelling *Sjoelbouwers!* viert het 120-jarige bestaan van de synagoge in Groningen. Centraal staat het ontwerp- en bouwproces, met nadruk op de architecten Tjeerd Kuipers en Ytzen van der Veen, en de historische, culturele en religieuze context waarin het gebouw tot stand kwam. De tentoonstelling is opgezet als een chronologische én geografische reis: bezoekers volgen de stappen en inspiratiebronnen van de architecten, van Groningen naar Duitsland, Andalusië en het Heilige Land, om uiteindelijk terug te keren in Groningen bij de voltooiing van de synagoge in 1906. Iedere ruimte is een halte op deze reis, met sfeer, visuals en objecten die de tijd en plaats oproepen. We werken in deze expositie samen met onder andere de Groninger Archieven, het Joods Museum in Amsterdam en verschillende Joodse cultuurinstellingen in binnen- en buitenland.

- Heilige Aarde (juni 2026 – oktober 2026)
Hoe kijken wij, als mens, als cultuur, als religie, naar de natuur? In elke traditie zijn andere natuurbeelden terug te vinden: de natuur als schepping, als spiegel van het goddelijke, als leermeester of als bron van nut en beheersing. Deze perspectieven vertellen ons niet alleen hoe wij met de natuur omgaan, maar ook wie wij zelf zijn. Voor deze multidisciplinaire expositie nodigen we kunstenaars (amateurs en professionals) uit via een open call, om werk aan te bieden waarin zij een perspectief bieden op natuurbeelden. We streven er naar om een zo divers mogelijk beeld te scheppen. Daarmee willen we als organisator van deze expositie de bezoeker aansporen om na te denken over het eigen natuurbeeld—wat we als “natuurlijk” zien, waarom we daar anders over denken dan andere culturen, en wat dat zegt over onze interactie met de natuurlijke wereld. De tentoonstelling wil een ruimte zijn waar verschillende religies, levensbeschouwingen en artistieke stemmen samenkomen. Kunst wordt zo een spiegel die ons uitnodigt opnieuw te kijken naar de natuur – én naar onszelf. We werken in deze expositie onder andere samen met Kunstpunt Groningen en Academie Minerva.

- Polak, Polak en nog meer Polak (december – april 2026)
Een veel voorkomende naam in de Joodse gemeenschap: Polak. In deze expositie focussen we op het wel en wee van de verschillende families Polak in Groningen, waarmee we de diversiteit binnen de Joodse gemeenschap benadrukken. Wie waren de Polakken in Groningen? Een expositie over manufacturiers, vrijdenkers en bestuurders, maar ook over fabrikanten van pudding en ranja. Allen hebben ze een band met Stad en Ommelanden. Voor deze expositie werken we samen met het Joods Museum in Amsterdam, het Groninger

Museum, Groninger Archieven, Museum aan de A, onze Syneon-Partners en diverse particulieren (collectievormers, biografen, familieleden).

<Verslag van een radiorede van prof. mr. dr. Leo Polak en een ets van het geboortehuis van Abraham Jozef Polak ('pudding-Polak') in Wildervank. Collectie Synagoge Groningen.

Daarnaast vormt Synagoge Groningen een podium voor enkele door ons gefaciliteerde exposities (zie ook 2.2 Bereik), zoals de verkoopexposities van galeriehouder Richard ter Borg. Deze bezoekers rekenen we tot de categorie 'bezoekers van activiteiten'.

Bereik

We verwachten in 2026 door te groeien naar 5600 bezoekers voor onze exposities en als deelnemers aan rondleidingen in de synagoge. Deze bezoekers kopen een kaartje bij de kassa of boeken een groepsbezoek. Onderwijsinstellingen vallen hier niet onder.

Totaal prognose bezoekerscijfers

Onderstaand overzicht vormt een combinatie van de drie hiervoor genoemde bezoekerstromen in Synagoge Groningen.

	2022	2023	2024	2025**	2026
Bezoekers	4650	5963	5082	5100	5600
Educatie (t/m 2023: Groepsbezoek)	2950	3494	2786*	3000	3150
Bezoekers van activiteiten	12540	10334	16368	13000	15000
	20140	19791	24236	21100	23750

*Tot 2023 benoemden we alle vormen van groepsbezoek als één bezoekerscategorie. Vanaf 2024 tellen we de deelnemers aan groepsbezoeken anders dan onderwijsinstellingen mee in de categorie 'bezoekers'; we spreken daarom vanaf 2024 exclusief van 'Educatie'.

** Prognose augustus 2025.

3 Marketing en communicatie

Het activiteitenprogramma van Synagoge Groningen wordt structureel onder de aandacht gebracht door middel van onze eigen communicatiekanalen: de maandelijkse nieuwsbrief, website, social media en persberichten.

We streven er naar ons bereik via alle kanalen verder uit te breiden, door het aantal abonnees en volgers te vergroten. Via social media doen we dit onder andere door aan het begin van de zomer een promotiecampagne te starten. We richten ons dan vooral op de jongvolwassen bezoeker en zetten Synagoge Groningen op de kaart als onderdeel van het (dag)bezoek aan de Groningse binnenstad. Binnen de vier hieronder genoemde mediakanalen zien we een algemene tendens dat het gebruik van Facebook afneemt, toch uit zich dat bij ons nog niet uit in een afnemend aantal volgers. Op LinkedIn verwachten we meer volgers te kunnen verkrijgen door een actiever gebruik van dit kanaal.

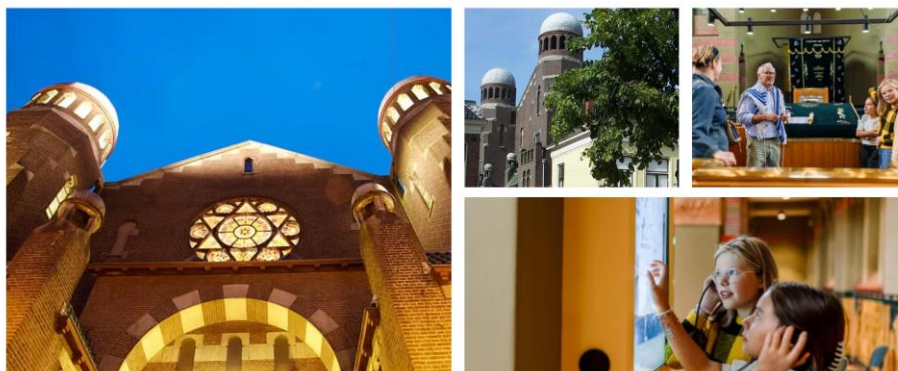
Bereik	31-12-2023	31-12-2024	2025 (progn.)	31-12-2026
Nieuwsbrief	840	1000	1100	1200
Facebook	1700	1850	1880	1900
Instagram	845	1100	1220	1400
LinkedIn	141	220	340	450

Voor activiteiten maken we gebruik van onze perslijst, die wij aanschrijven met berichten omtrent onze programma's. Op de bekende culturele agenda's plaatsen we onze activiteiten. Dankzij ons abonnement op VanPlan, komen deze aankondigingen ook in de Groninger huis-aan-huis bladen.

♥ Voeg toe als favoriet

Synagoge Groningen

In Synagoge Groningen maak je kennis met de cultuur en geschiedenis van de joodse gemeenschap in Groningen. In de tentoonstelling of tijdens een rondleiding ontdek je aan de hand van persoonlijke verhalen de betekenis van feestdagen en tradities.

< VisitGroningen.nl

Synagoge Groningen is deelnemer aan verschillende mediacampagnes die in samenwerking met verschillende partners worden opgezet. Zo doen we mee aan de campagne *Aftersun* en zijn al vele jaren zichtbaar in het *Museummagazine* van Erfgoed in Groningen. In het kader van wisselexposities waarvoor we aanvullende fondsen werven, breiden we ons marketingbudget uit, zodat we het betreffende event of de expositie beter onder de aandacht kunnen brengen.

4 Organisatie

Stichting Folkingestraat Synagoge is een kleine, maar uiterst dynamische en toegankelijke organisatie. We kunnen onze beleidsdoelstellingen realiseren dankzij de toewijding van een enthousiast en betrokken team.

Het bestuur (onbezoldigd) bestaat per 1 oktober 2025 uit:

René Grünewald (voorzitter), Jaline de Groot (secretaris), Loek Marcus (penningmeester), Claudine Booi (lid) en Dennis Wouda (lid).

Het bezoldigde personeel bestaat uit:

Geert Volders	(0.88 fte)	-	Directeur
Lola van der Made	(0.78 fte)	-	Conservator
Annemiek van der Hoek	(0.6 fte)	-	Coördinator Publiek & Educatie
Marcel Roemeling	(0.125 fte)	-	House-keeping

Het vrijwilligersbestand – exclusief bestuursleden – telt 52 vrijwilligers; 16 van hen wonen buiten de Gemeente Groningen. We kunnen terugvallen op een trouwe kern van medewerkers die wekelijks in Synagoge Groningen werken als floormanagement, baliemedewerker of gids. Daarnaast zijn er vrijwilligers die dienst doen bij evenementen of groepsbezoeken. Veel vrijwilligers committeren zich voor onbepaalde tijd aan de organisatie. We merken dat het lastig is om jongere vrijwilligers (18-35 jaar) te werven en voor meerdere jaren te behouden. Veelal is een veranderde werk- of privésituatie de reden dat deze leeftijdscategorie het vrijwilligerswerk na twee seizoenen moet afzeggen. Om juist het contact met deze leeftijdscategorie te versterken, willen we bij werving benadrukken dat dit geen probleem vormt. We zetten daarom in op meer vrijwilligers in deze leeftijdscategorie.

Conform ons Personeelsplan voeren we evaluatiegesprekken met vrijwilligers en bieden we structureel momenten van interne training en teambuilding. Tweemaandelijks organiseren we een koffiemoment, waarbij door de staf (directeur/conservator/coördinator) een bepaald thema wordt besproken met het team. Thema's zoals (sociale) veiligheid, de Ethische Code voor Musea, maar ook gidsstrategieën worden besproken. Dit proces zetten we in 2026 voort. Het leidt tot meer interne verbinding, verbeterde deskundigheid en daarmee een verdere professionalisering van de organisatie. Door te investeren in onze vrijwilligers vergroten we de loyaliteit, betrokkenheid en ook het werkplezier. Daarnaast vormen de zomerbarbecue en het eindejaarsdiner momenten waarop onze vrijwilligers in het zonnetje worden gezet. Alle teamleden ontvangen in december een eindejaarspakket.

Nieuwe vrijwilligers werven we via Link050 en andere vrijwilligersvacaturebanken, maar ook via onze eigen kanalen zoals website en social media. Daarnaast vormt mond-op-mond reclame een belangrijke aanleiding voor mensen om actief te worden als vrijwilliger voor Synagoge Groningen.

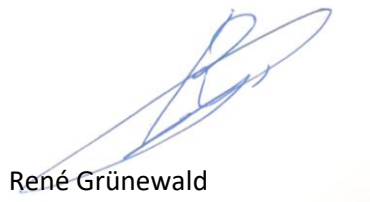
Tot slot

Met dit activiteitenprogramma levert Stichting Folklingestraat Synagoge in 2026 een unieke bijdrage aan het culturele en educatieve aanbod in Groningen. Synagoge Groningen is niet alleen een plek waar cultuur, educatie, erfgoed en ontmoeting samenkomen, maar het is ook een baken van verbinding en beleving.

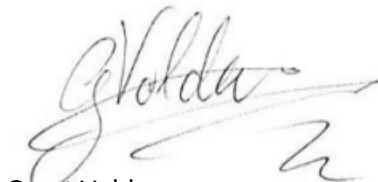
Synagoge Groningen is meer dan een monument van religie en geschiedenis; zij is een plek waar bezoekers zich thuis en welkom kunnen voelen, ongeacht achtergrond. Door middel van educatieve programma's, culturele activiteiten en publieksgerichte projecten willen wij niet alleen het Joodse erfgoed zichtbaar en voelbaar maken, maar ook bijdragen aan wederzijds begrip en respect in de samenleving. De actualiteit toont aan dat het bestrijden van discriminatie in al haar vormen, en in het bijzonder antisemitisme, onverminderd noodzakelijk is.

De rol van Synagoge Groningen is vanaf oktober 2023 veranderd. Meer dan ooit worden we geassocieerd of verantwoordelijk gehouden voor daden waar wij part nog deel aan hebben. Meer dan voorheen ervaren we hoe belangrijk het is dat we zorgvuldig onze woorden kiezen. Helaas is de verruwing in de maatschappij op alle fronten merkbaar. Wij beschouwen het als onze verantwoordelijkheid om bruggen te slaan en bewustwording te vergroten. Zo leveren wij vanuit een unieke locatie een bijdrage aan een samenleving waarin respect, gelijkwaardigheid en wederzijds begrip vanzelfsprekend zijn. Dat vraagt om draagvlak, zowel maatschappelijk als financieel. Wij kijken er naar uit om in 2026 deze uitdaging aan te gaan!

Namens het bestuur,

René Grünewald
voorzitter

Geert Volders
directeur Synagoge Groningen